

Презентація виставки видань Російського гуманітарного університету

1 грудня 2003 р. у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського відбулася презентація виставки видань Російського гуманітарного наукового фонду.

Відкрив презентацію **Олексій Семенович Онищенко**, академік НАН України, генеральний директор Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

У вступному слові він, зокрема, зазначив, що Міжнародна асоціація академій наук (МААН) і Рада директорів наукових бібліотек і науково-інформаційних центрів академій наук – членів МААН надає винятково важливе значення стану інформаційного обслуговування потреб науки, відновленню втрачених наукових зв'язків, об'єднанню зусиль у проведенні найперспективніших розробок у галузі фундаментальних наук. У наших академіях збереглися і плідно розвиваються спільні проекти в галузі технічних і природничих наук, відкриваються перспективи і для гуманітарних наук. У цьому важливість дарунка і відкритої виставки книг. Угода 1999 р. між МААН і РГНФ про співробітництво, у тому числі і про безкоштовну передачу РГНФ своїх видань НБУВ як базової установи Ради директорів наукових бібліотек і науково-інформаційних центрів академій наук, має велике значення не тільки для пропаганди сучасних досягнень російських учених в галузі розвитку гуманітарних наук, але й для розвитку української науки, ініціює розробку спільних проектів. Таке співробітництво вже відновлюється, у деяких спільних виданнях брали участь і українські учені (у тому числі співробітник нашої Бібліотеки – д-р іст. наук Л. А. Дубровіна – у перевиданні «Казанського літописця» у складі «Повного зібрання російських літописів», що вийшли в 2000 р. у видавництві «Языки русской культуры»). У свою чергу, НАН України спрямовує безоплатно свої видання в Росію, як, наприклад, у 2002 і 2003 рр., коли, у зв'язку з проведенням Року України в Російській Федерації і Року Російської Федерації в Україні, у РАН було передано понад 3 тис. видань. Практика обміну стає традицією.

У цьому процесі діяльність РГНФ, що за чотири роки передав нам понад 1700 наукових видань, відіграє важливу роль, оскільки підтримувані Фондом фундаментальні дослідження і наукові розробки і праці, проведені на конкурсній основі, представляють передові рубежі розвитку гуманітарної науки в Російській Федерації. Плідна діяльність РГНФ дає нам підстави порушувати питання і про створення подібного Фонду й у нас, в Україні, що відкриє нові перспективи взаємозбагачуючого співробітництва в усіх галузях знань. Від імені МААН і

Ради директорів наукових бібліотек і науково-інформаційних центрів академій наук, НАН України НБУВ висловлює глибоку вдячність за цінний дарунок.

Про основні події наукового і культурного життя, пов'язані з проведенням Року Російської Федерації в Україні, ініціативи Росзарубіжцентру і Посольства Російської Федерації в Україні розповів **Віктор Іванович Богач**, представник Росзарубіжцентру в Україні, Радник Посольства Російської Федерації в Україні.

Вітаючи ініціативи РГНФ в царині безкоштовного поширення наукових видань російських учених, він підкреслив важливе значення для розвитку науки і культури наших країн акції передачі в головну національну і наукову бібліотеку України видань РГНФ. В. І. Богач висловив побажання, щоб такі ініціативи сприяли зміцненню наукових і культурних контактів двох держав, а також відзначив назрілу необхідність переходу від практики проведення «Року Росії» або «Року України» до відродження стабільних і тривалих наукових та культурних зв'язків, розвитку спільних гуманітарних проектів у соціокультурній сфері товариства, зближенню і порозумінню в різноманітних питаннях економічного і політичного характеру, що виникають між Україною і Російською Федерацією в процесі подальшого розвитку.

Юрій Леонідович Воротніков, член-кореспондент РАН, голова Ради Російського гуманітарного наукового фонду коротко висвітлив історію створення Фонду, його завдання й основні досягнення в галузі підтримки гуманітарних наукових знань, у тому числі розвитку видавничої діяльності, що характеризується випуском за вісім років більше 3 тис. пріоритетних наукових праць в галузі філософії, політології, соціології, права, історії, археології, етнології, філології, мистецтвознавства, комплексного вивчення людини, психології і педагогіки. Усі ці книги ввійшли до складу виданого нами «Анотованого каталогу видань РГНФ, які передані у дарунок Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського» (М., 2003). До складу переданого масиву видань увійшли монографії, збірники наукових праць, періодичні видання, що репрезентують сучасний рівень розвитку науки, освіти, культури Росії. Підготовлена виставка відображає це різноманіття наукової продукції. Ю. Л. Воротніков висловив упевненість, що передані книги будуть служити справі зближення наукових досліджень у галузі гуманітарних наук, зміцненню наукових контактів між ученими. На закінчення висловив упевненість у світлому майбутньому розвитку науки в наших державах.

Дякуючи за такий значний внесок у поповнення ос-

новної бази наукових досліджень в Україні – бібліотечних фондів НБУВ, **Петро Тимофійович Тронько**, академік НАН України, директор Інституту української книги НБУВ, підкреслив, що час має властивість постійної зміни, руйнівні процеси можуть істотно корелюватися зусиллями вчених і доброї волі наших народів, які сторіччями мали спільну історію і спільну науку. Згадував, як разом із російськими колегами йшла підготовка багатотомної «Історії міст і сіл Української РСР», завдяки чому і став можливим випуск цієї фундаментальної праці. Зараз, коли на урядовому рівні прийняте рішення про друге видання «Історії», воно немислимо без участі російських учених. Нові історичні умови розвитку наших держав повинні враховувати і нові історичні реалії. Якщо це відбувається на основі взаємної поваги і наукової підтримки, результати таких досліджень будуть обов'язково позитивними на благо двох наших народів і науки в цілому.

Особливе значення передачі сучасних книг російських учених як наукової лабораторії дослідників, що працюють в галузі історичних наук і насамперед археології, оскільки історія наших держав має загальний археологічний простір, підкреслив **Петро Петрович Толочко**, народний депутат України, академік НАН України, директор Інституту археології НАН України. Відсутність наукових книг, які дають можливість синтезувати окремо отримані результати, що закріплюють розвиток наукових знань, і як наслідок – наукова ізоляція може виявитися руйнівною для національної культури загалом. Відомо, що повноцінність наукових результатів не може бути досягнута фрагментарними дослідженнями на своїх територіях, як не можуть бути ізольованими і власне археологічні дослідження. Цінним аспектом переданого зібрання є репрезентативність російської науки, представлене знаними вченими в царині археології й історії культури, а також і молодими ученими. П. П. Толочко відзначив позитивну роль Фонду в підтримці досліджень, спрямованих на вивчення історичного минулого, на збереження культурної спадщини слов'янських народів.

Любов Андріївна Дубровіна, доктор історичних наук, професор, директор Інституту рукопису НБУВ зупинилася на успіхах російської науки в галузі розробки фундаментальних питань вітчизняної і загальної історії, підготовці документальних довідників і корпусних публікацій архівних джерел, а також виданні і перевиданні пам'ятників писемності і духовної культури по всьому хронологічному зрізу історії. Це забезпечує рівновагу в розумінні історичних процесів у їхній спадкоємності. У нашому загальному історичному минулому існує не тільки археологічний, але й джерелознавчий простір, де об'єктивність історичних результатів залежить від спільних досліджень, особливо періоду середньовічної і нової історії. Вихід друком «Анотованого каталогу» показав масштабність видавничої діяльності росіян у різних регіонах і засвідчив появу нових спеціалізованих видавництв. Тому важко переоцінити значення цього дарунка для українських істориків.

На завершення презентації **Володимир Юхимович Омельчук**, доктор історичних наук, професор, завідувач відділу національної бібліографії НБУВ, зокрема, сказав, що звертає до себе увагу величезна кількість подарованої літератури, яка чітко фіксує місце України і Росії у світовій глобальній політиці й економіці. Він підкреслив, що аспект своєчасності й актуальності розробки російськими вченими цих питань, маючи академічний рівень, носить менше усього замкнутий академічний характер. Сьогодні, коли в центрі уваги сучасних істориків, економістів, соціологів і політологів виявився аналіз світових інтеграційних процесів, актуалізуються питання домовленості з європейським співтовариством із проблем створення єдиного економічного простору країн СНД. Тому фундаментальні наукові праці в цій галузі, які широко і на науковій основі подають процеси інтеграції і глобалізації, сприяють розробці спільного курсу Росії й України з питань, що представляють взаємну зацікавленість. Була висловлена шира подяка РГНФ і особисто Ю. Л. Воротнікову, котрий підтримує розвиток гуманітарної науки наших держав.

Некомерційне партнерство «Бібліотечна Асамблея Євразії»

18 листопада 2003 р. у рамках святкування 175-річчя від заснування Російської державної бібліотеки відбулися загальні збори членів Некомерційного партнерства (НП) «Бібліотечна Асамблея Євразії». У зборах взяли участь директори національних бібліотек країн СНД – засновники НП «Бібліотечна Асамблея Євразії». Це були перші збори Некомерційного партнерства після його офіційної реєстрації, що відбулась 20 серпня 2003 р. На зборах обговорювалися робочі питання: вступ Некомерційного партнерства до громадських та професійних організацій (ІФЛА, РБА та інших), умови та процедури прийняття до НП «Бібліотечна Асамблея Євразії» нових членів.

Члени НП «Бібліотечна Асамблея Євразії» ухвалили рішення продовжити розвиток програм з удосконалення та гармонізації бібліотечного законодавства у країнах СНД, а також активно брати участь у проекті створення електронних колекцій та реалізації єдиного проекту для країн СНД з розвитку та зміцнення бібліотечно-інформаційного співтовариства.

НП «Бібліотечна Асамблея Євразії» підтримало ініціативу ІФЛА про необхідність направити Всесвітньому саміту з проблем інформаційного суспільства звернення з метою привернути увагу до ключової ролі бібліотек в інформаційному співтоваристві.